

Notat

Dato 21. maj 2015

MEB

Side 1 af 3

Dansk Socialrådgiverforening

faglig handlekraft

DS undersøgelse Sociale investeringers effekt og udbredelse

Dansk Socialrådgiverforening (DS) har foretaget en undersøgelse af kommunernes sociale investeringer. Formålet med undersøgelsen er at belyse investeringernes effekt på socialrådgivernes arbejdsliv samt indsatsen overfor borgerne. Herudover har undersøgelsen til formål at give et overblik over, hvilke kommuner, der arbejder med investeringer i praksis.

Undersøgelsen er en spørgeskemaundersøgelse foretaget i april 2015. Undersøgelsen er sendt til 313 kommunalt ansatte tillidsrepræsentanter. 151 har deltaget i undersøgelsen, hvilket giver en samlet svarprocent på 48 %. Tillidsrepræsentanter fra 72 forskellige kommuner har deltaget i undersøgelsen, bredt fordelt over hele landet.

Undersøgelsen giver en indledende fornemmelse af, at der er en positiv effekt ved at investere i socialt arbejde. DS anbefaler, at der fra politisk hold tages initiativ til at gå mere i dybden med effekten af sociale investeringer i form af forskningsprojekter mv., som kan give en seriøs impuls til kommunerne om, at investeringer er en effektiv vej til at sikre velfærd.

Hovedkonklusioner

I det følgende præsenteres undersøgelsens hovedkonklusioner. Undersøgelsens rådata fremstilles i bilag 1, hvis man ønsker at dykke dybere ned i undersøgelsens resultater.

Halvdelen investerer

Halvdelen af de adspurgte tillidsrepræsentanter (52 %) angiver, at der indenfor det seneste år har været foretaget sociale investeringer i deres kommune. 38 % angiver, at der ikke har været investeret.

De 52 % repræsenterer 46 kommuner, bredt fordelt over hele landet (se bilag 2 for en oversigt over de kommuner, der investerer). Der foretages typisk investeringer på børne- og ungeområdet (34 %) og beskæftigelsesområdet (30 %).

Undersøgelsens kvalitative kommentarer vidner om, at investeringerne varierer i omfang. De fleste steder har investeringen været af mindre omfang. Investeringerne er her foretaget i en enkel afdeling, det har været en begrænset og/eller tidsbegrænset opnormering, et mindre, tidsafgrænset projekt, eller finansieret via projekt/puljemidler og dermed ikke en egentlig investering på budgettet.

Få steder medfører investeringen en egentlig omstilling af kommunens arbejde, eksempelvis i form af fremskudte stillinger, nye og anderledes tilbud, anderledes arbejds gange/teamorganiseringer mv.

Flere sagsbehandlere og bedre indsatser

Undersøgelsen peger på, at den mest anvendte investeringsstrategi er ansættelse af flere sagsbehandlere (65 % af de adspurgte) og indførelse af bedre indsatser til målgruppen, ex. tættere koordinering, tidligere, forebyggende indsats mv. (61 % af de adspurgte).

De to investeringsstrategier kobles ofte sammen: ansættelse af flere sagsbehandlere er forudsætningen for bedre indsatser, da det frigiver tid hos den enkelte sagsbehandler til ex. tættere opfølgning, bedre koordinering, tidligere indsats mv.

Investeringer har en effekt

Undersøgelsen viser, at investeringerne har en effekt både på socialrådgivernes arbejdsliv og indsatsen overfor borgeren. Effekten varierer i intensitet og omfang (i nogen, høj eller meget høj grad).

De adspurgte angiver, at investeringen har en positiv effekt på følgende parametre i deres arbejdsliv i meget høj, høj eller nogen grad:

- Større arbejdsglæde: 59 %
- Bedre mulighed for at udnytte ens faglighed: 62 %
- Bedre mulighed for at tænke langsigtet i en sag: 59 %
- Forbedret koordinering med kolleger: 61 %
- Forbedret koordinering med samarbejdspartnere: 64 %

Herudover nævner de adspurgte i de kvalitative kommentarer følgende positive effekter på deres arbejdsliv: et bedre arbejdsmiljø, mulighed for bedre at udnytte sine kompetencer, bedre mulighed for at overholde deadlines i en sag, mere spændende arbejdsliv mv.

De adspurgte angiver, at investeringen har en positiv effekt på følgende parametre i indsatsen overfor borgeren i meget høj, høj eller nogen grad:

- Bedre mulighed for tættere opfølgning i sagerne: 61 %
- Bedre dialog med borgeren: 68 %
- Bedre mulighed for at skabe bedre resultater: 60 %
- Bedre mulighed for at give et målrettet tilbud: 66 %

Herudover nævner de adspurgte i de kvalitative kommentarer følgende positive effekter på indsatsen overfor borgeren: mere tid til en individuel indsats, bedre mulighed for at opbygge en relation til borgeren, mulighed for at skabe én indgang til kommunen for borgeren, mulighed for at lave en tidlig indsats, mulighed for reel borgerinddragelse, bedre mulighed for en tværfaglig og helhedsorienteret indsats, mere tilgængelige sagsbehandlere mv.

Til trods for dette positive billede, angiver 56 % af de adspurgte, at investeringen slet ikke eller i mindre grad har givet mulighed for at investere i mennesker, eksempelvis bevilge tandbehandling, psykologhjælp, kompetenceudvikling, misbrugsbehandling mv. Dette kan vidne om, at investeringer foretages på indsats- og normeringsniveau (eksempelvis bedre indsatser samt flere sagsbehandlere), men at kommunen fortsat holder igen med konkrete bevillinger, eventuelt af økonomiske årsager.

Investeringer løser ikke problemet om arbejdspress

Trods investeringer i eksempelvis flere sagsbehandlere angiver 47 % af de adspurgte, at investeringerne slet ikke eller kun i mindre grad har sænket deres stressniveau. Undersøgelsens kvalitative kommentarer understøtter dette billede. Her beskriver en del af de adspurgte, at der trods investeringerne fortsat er et stort arbejdspress. Nogle steder øges presset ligefrem, hvis der udelukkende investeres i at udbygge indsatser/tilbud uden at den nødvendige opnormering følger med.

Behov for bredere investeringsstrategier

Undersøgelsens kvalitative kommentarer tegner et billede af, at de mindre investeringer i kommunerne ikke slår igennem over en bred skala. Det er kun de berørte medarbejder, eksempelvis i den enkelte afdeling, der oplever effekten af investeringen – men ikke hele kommunen som sådan. Der er således behov for nogle bredere investeringsstrategier, hvis hele kommunen skal opnå en effekt af investeringerne.

Manglende investeringslyst skyldes økonomi

Blandt de adspurgte, hvis arbejdsplads ikke har foretaget investeringer i socialt arbejde, påpeger 74 %, at årsagen hertil er økonomi.

Herudover angiver 79 %, at ansættelse af flere sagsbehandlere og 67 %, at bedre indsatser til målgruppen vil være en investeringsstrategi indenfor deres arbejdsfelt, der vil kunne give en besparelse på de offentlige budgetter på længere sigt.

Bilag 1 - Datamateriale

Tabel 1: Har der indenfor det seneste år været foretaget sociale investeringer på din arbejdsplads?

	Procent	Antal
Ja	52 %	79
Nej	38 %	58
Ved ikke	9 %	14

Tabel 2: Hvad bestod investeringen i (mulighed for flere svar)?

	Procent	Antal
Ansættelse af flere sagsbehandlere	65 %	51
Indførelse af bredere målgrupper (hvilket gør det muligt at tildele flere borgere bevillinger)	1 %	1
Indførelse af bedre indsatser til målgruppen (fx tættere opfølgning, bedre koordinering, tidlig indsats mv.)	61 %	48
Indførelse af lavere sagstal	25 %	20
Andre investeringer	16 %	13

Tabel 3: I hvor høj grad vurderer du, at investeringen har haft indflydelse på følgende parametre i dit arbejdsliv?

	1	2	3	4	5	6
Større arbejdsglæde	1 %	33 %	25 %	9 %	18 %	14 %
	1	26	20	7	14	11
Bedre mulighed for at udnytte min faglighed	6 %	27 %	29 %	14 %	15 %	9 %
	5	21	23	11	12	9
Bedre mulighed for at tænke langsigtet i en sag	8 %	19 %	32 %	13 %	18 %	11 %
	6	15	25	10	14	9
Bedre koordinering med kolleger	4 %	25 %	42 %	8 %	13 %	9 %
	3	20	33	6	10	7
Bedre koordinering med samarbejdspartnere	5 %	24 %	35 %	9 %	14 %	13 %
	4	19	28	7	11	10
Lavere stressniveau	0 %	15 %	28 %	20 %	27 %	10 %
	0	12	22	16	21	8

Note: 1 – I meget høj grad, 2 – I høj grad, 3 – I nogen grad, 4 – I mindre grad, 5 – Slet ikke, 6 – Ved ikke

Tabel 4: I hvor høj grad vurderer du, at investeringen har haft indflydelse på følgende parametre i indsatsen overfor målgruppen?

	1	2	3	4	5	6
Bedre mulighed for tættere opfølgning i sagerne	8 % 6	23 % 18	30 % 24	11 % 9	19 % 15	9 % 7
Bedre mulighed for bedre dialog med borgeren	4 % 3	25 % 20	39 % 31	8 % 6	14 % 11	10 % 8
Bedre muligheder for at skabe resultater	3 % 2	28 % 22	29 % 23	13 % 10	11 % 9	16 % 13
Bedre muligheder for at investere i mennesker	1 % 1	11 % 9	15 % 12	22 % 17	34 % 27	16 % 13
Bedre muligheder for at give et målrettet tilbud	9 % 7	25 % 20	32 % 25	15 % 12	10 % 8	9 % 7

Note: 1 – I meget høj grad, 2 – I høj grad, 3 – I nogen grad, 4 – I mindre grad, 5 – Slet ikke, 6 – Ved ikke

Tabel 5: Er investeringen en del af en større investeringsstrategi i kommunen?

	Procent	Antal
Ja	41 %	32
Nej	30 %	24
Ved ikke	29 %	23

Tabel 6: Hvad vurderer du er årsagen til, at der ikke er foretaget investeringer i socialt arbejde på din arbejdsplads?

	Procent	Antal
Ledelsesmæssig prioritering	31 %	18
Økonomi	74 %	43
Politisk prioritering	52 %	30
Ved ikke	12 %	7
Andet	3 %	2

Tabel 7: Hvilke muligheder for investeringer, der kunne give det offentlige en besparelse på kort/lang sigt, ser du indenfor dit arbejdsfelt?

	Procent	Antal
Ansættelse af flere sagsbehandlere	79 %	57
Investeringer i bedre IT-systemer	33 %	24
Bredere målgrupper (der gør det muligt at tildele flere borgere bevillinger)	4 %	3
Bedre indsatser til målgruppen (fx tættere opfølgning, bedre koordinering, tidlig indsats mv.)	67 %	48
Ved ikke	4 %	3
Andre investeringer	14 %	10

Tabel 8: Hvilket forvaltningsområde arbejder du indenfor?

	Procent	Antal
Beskæftigelse	32 %	48
Børn, Unge, Familier	30 %	46
Handicap	11 %	16
Voksen udsatte (hjemløse, stofmisbrug mv.)	9 %	14
Psykiatri	5 %	7
Integration	4 %	6
Ydelser	5 %	7
Andet	5 %	7

Tabel 9: Hvilke forvaltningsområder investeres der indenfor?

	Procent	Antal
Beskæftigelse	30 %	24
Børn, Unge, Familier	34 %	27
Handicap	8 %	6
Voksen udsatte (hjemløse, stofmisbrug mv.)	6 %	5
Psykiatri	5 %	4
Integration	6 %	5
Ydelser	4 %	3
Andet	6 %	5

Notat

Dato 21. maj 2015

MEB

Side 1 af 1

Dansk Socialrådgiverforening

faglig handlekraft

Bilag 2 – Kommuner der investerer i socialt arbejde

Liste over kommuner, der ifølge undersøgelsen¹, har foretaget investeringer i socialt arbejde. Investeringerne kan variere i omfang og indhold.

Aabenraa	Odder
Aalborg	Odense
Aarhus	Roskilde
Assens	Samsø
Bornholm	Silkeborg
Brønderslev	Skive
Brøndby	Slagelse
Esbjerg	Sorø
Fredericia	Stevns
Frederiksberg	Svendborg
Frederikshavn	Syddjurs
Frederikssund	Sønderborg
Gribskov	Tønder
Hedensted	Vallensbæk
Helsingør	Varde
Hillerød	Vejle
Hjørring	Viborg
Holstebro	
Horsens	
Høje Taastrup	
Ikast-Brande	
Jammerbugt	
Kalundborg	
Kerteminde	
København	
Lolland	
Lyngby-Taarbæk	
Middelfart	
Næstved	

¹ Det er således ikke en udtømmende liste. Der kan forekomme kommuner, der investerer i socialt arbejde, men som ikke er en del af denne undersøgelse og derfor ikke figurerer på listen.

Notat

Dato 21. maj 2015

MEB

Side 1 af 2

Dansk Socialrådgiverforening

faglig handlekraft

Bilag 3 – Eksempler på investeringsprojekter

I det følgende præsenteres en række eksempler på investeringsprojekter, som de er beskrevet i undersøgelsens kvalitative kommentarer. Eksemplerne er listet op efter forvaltningsområde.

Børneområdet

"Man er overordnet gået fra anbringelse til forebyggelse. Man har ansat socialrådgivere i konsultative funktioner på skoler og i dagtilbud med henblik på at opfange eventuelt begyndende vanskeligheder hos børn og unge. Indsatsen er blevet underbygget ved ansættelse af flere socialrådgivere"

"Man har forsøgt at lave en grad af den svenske model i form af en forebyggelsesstrategi, der berører flere faggrupper, herunder skole og daginstitutioner. Man har ansat flere socialrådgivere til de små børn fra 0-12 år. Det lavere sagstal har muliggjort en tættere opfølgning i sagerne. Derudover er der ansat skolesocialrådgivere til at støtte skoler og institutioner til at opspore udsatte børn og kvalificere indsatsen omkring disse både lokalt og med hjælp fra forvaltningen"

"Der er blevet oprettet et tidligt indsats team (§11, SEL), som skal opspore og arbejde med sociale problemstillinger tidligere end forvaltningen tidligere har gjort. Derved vil man forsøge at fange problemstillingerne, når de er små og undgå, at de udvikler sig og bliver en sag i forvaltningen"

"Indførelse af sikkerhedsplaner og fleksible hjemmebaserede indsatser. Overordnet handler det om, at der i den enkelte familie gøres en indsats ved hjælp af både det professionelle og private netværk med henblik på at forebygge anbringelse"

"Projekt "Tæt på familien" er sat i værk. Vi har færre sager (20-25), hvilket muliggør tættere opfølgning i de enkelte sager, en tættere relation mellem den unge og sagsbehandleren, mulighed for at møde de unge mere ude af huset, deltage i møder på skoler, etablere kontakt til netværket mv."

Beskæftigelse og integration

"Man har valgt at investere i ressourceforløbene. Man har investeret både på tilbudssiden, hvor der er blevet oprettet nye tilbud og i forhold til ansættelse af flere sagsbehandlere, således at normeringen er lavere end andre områder. Derudover har man investeret i uddannelse af de koordinerende sagsbehandlere, både i forhold til dem, der arbejder med uddannelseshjælp, kontanthjælp og ressourceforløb"

"En cost-benefit analyse viste, at ansættelse af yderligere 6 socialrådgivere ville medføre at flere unge kom i uddannelse/selvforsørgelse. Den besparede udgift på ydelser til de unge kunne aflønne de 6 socialrådgivere"

"Der er ansat flere sagsbehandlere for at kunne give en bedre modtagelse af nye flygtninge med henblik på at få dem hurtigere i arbejde eller uddannelse"

"Vi fik opnormeret antallet af socialrådgivere på beskæftigelsesområdet og voksenområdet med ca. 2. mio. Man opnormerede typisk med jobkonsulenter (både socialrådgivere og andre faggrupper) for at kunne imødekomme lovgivningens fokus på tidlige praktikforløb til sygedagpengemodtagere"

Voksenområdet

"Der er iværksat et projekt med fremskudt sagsbehandling i gademiljøet med henblik på at få flere i behandling samt skabe kontakt til hjemkommunen"

"Implementering af en rehabiliteringsstrategi for hele socialforvaltningen"

"Der er blevet etableret en fælles "forvisitation", hvor både voksenhandicap og jobcenteret deltager i samtalen med henblik på at afklare, hvilke indsatser der er nødvendige samt skabe den nødvendige, efterfølgende koordinering"